

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1732/2024.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság 1.Kf.700.096/2023/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla 1.Kf.700.096/2023/11. számú ítélete, valamint a Budapest Környéki Törvényszék 20.K.702.622.2020/52. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági határozatok tárgya az indítványozó közszolgálati jogviszonyának megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita volt. A bírósági eljárásban felperes indítványozó 2015. és 2020. közötti időszakban volt jegyző az alperes polgármesteri hivatalban (a továbbiakban: alperes). Közszolgálati jogviszonyát 2020. augusztus 6. napján a polgármester, mint a munkáltatói jogkör gyakorlója a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 63. § (2) bekezdés e) pontja alapján bizalomvesztés jogcímen, 2020. október 6-i hatállyal megszüntette. A felmentési okirat alapján az indítványozó munkavégzése nem felelt meg a Kttv. 76. § (2) bekezdésében előírtaknak.
- [3] 1.1.1. A közszolgálati jogviszony megszüntetését megelőző eseménysorozat a rendelkezésre álló iratok alapján a következőképpen foglalható össze.
- [4] A polgármester és az indítványozó közötti kapcsolat folyamatos romlását követően 2020. januárján felmerült az indítványozó közszolgálati jogviszonyának közös megegyezéssel történő megszüntetése, azonban ennek feltételeiben a felek megállapodni nem tudtak.

- [5] Majd az indítványozó 2020. március 5. napján keresőképtelen állományba került, ami 2020. június 2. napjáig tartott. Az indítványozó keresőképtelen állományba kerülésének napján a helyette és/vagy nevében történő aláírásra adott valamennyi felhatalmazást visszavonta, amelyet a polgármester az indítványozó keresőképtelen állományára figyelemmel (keresőképtelensége ideje alatt nem hozhat sem munkáltatói intézkedést, sem más, a munkakörébe tartozó feladatot nem láthat el) hatálytalannak tekintett. Erről a polgármester az indítványozót tájékoztatta. A jegyzői feladatokat az indítványozó tartós távolléte idejére – a polgármester kérelme alapján – 2020. március 12-i hatállyal a kormány megbízott által kijelölt helyettes jegyző látta el. A polgármester az informatikustól a jegyzői e-mail címhez tartozó jelszó megváltoztatását kérte, mert az e-mail címre a veszélyhelyzet miatt kiemelten fontos levelek érkezhettek. Az indítványozó ezt követően adatvédelmi incidenst jelentett be a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) felé. Az indítványozó a polgármesterrel szemben feljelentést tett, melyben rágalmazásra és becsületsértésre hivatkozott egy, a közösségi média platformra (a község hivatalos, ideiglenes oldalára) feltöltött videófelvételen elhangzottak miatt.
- [6] Keresőképtelen állományból való visszatérését követően az indítványozó személyi számítógépe profilját nem tudta megnyitni, mert betegsége miatt profilját módosították, melyhez a polgármester magának kért jelszót. Az indítványozó ennek következtében a NAIH felé újabb bejelentést tett.
- [7] Az indítványozó munkavégzésének megkezdését követően a polgármester munkáltatói utasításokat adott többek között a polgármesteri hivatal szabályzatai aktualizálására, tájékoztatóstervezet előkészítésére a NAIH levelére, a 2020. évi szabadságterv rendelkezésre bocsátására. A munkáltatói utasítás szabályzatok aktualizálására irányuló pontja miatt az indítványozó válasziratot írt, melyben a munkáltatói utasítás visszavonását kérte.
- [8] Az indítványozó szabadsága alatt belső ellenőrzést folytattak le. A képviselő-testület vonatkozó határozatát a polgármester módosította, és a polgármesteri hivatal munkaügyi dokumentumait és nyilvántartásait is a belső ellenőrzés részévé tette. Az ellenőrzést követően a belső ellenőr jelentésében hiányosságokat, mulasztásokat állapított meg. Az indítványozó a jelentést nem fogadta el. Feljegyzést írt, melyben kifejtette, hogy a belső ellenőrzés a tárgykör módosításának hiányában nem volt szerződésszerű. A belső ellenőrzés jogsértő módon történő lefolytatása miatt újabb adatvédelmi incidenst jelentett be a NAIH felé. Továbbá a polgármester ellen, kisebb vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés vétségének gyanúja miatt feljelentést tett.
- [9] A polgármester az indítványozót a munkáltatói utasítás szabályzatok aktualizálására irányuló pontja szabotálása miatt fegyelmi eljárás nélkül megrovásban részesítette. Az indítványozó szintén fegyelmi eljárás nélkül részesítette megrovásban a polgármesteri hivatalban dolgozó egyik köztisztviselőt a jegyzői utasítás megszegése miatt.

- [10] 1.1.2. A rendelkezésre álló iratok alapján a felmentés részletező indokolása hat pontban határozta meg a bizalomvesztést megalapozó körülményeket. A felmentés indokául szolgált a „hivatali távollét helyettes megbízása nélkül”, az „[a]lacsony színvonalú jegyzői munkavégzés, alapvető jegyzői feladatok elhanyagolása”, a „kötelezettségvállalások gyakorlata”, a „szabályzati rend hiányai”, a „[p]olgármesterrel szembeni hatósági intézkedések” és a „[m]unkatársakkal szembeni eljárások kezdeményese”.
- [11] 1.1.3. A támadott határozatok szerint az indítványozó keresetlevelében arra hivatkozott, hogy a felmentés a Kttv. 63. § (3) bekezdésében, 66. § (1) bekezdésében, illetve 76. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek nem felelt meg. Az indítványozó a Kttv. 193. § (5) bekezdése alapján átalánykártérítés megfizetését kérte. A Budapest Környéki Törvényszék a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a felmentés egyes pontjait vizsgálta, és megállapította, hogy a felmentés indokai összességükben alkalmasak voltak a bizalomvesztésre, azt a felmentésben megjelölt indokok megalapozták. A felmentés indokai okszerűek, világosak voltak, és objektív tényeken alapultak.
- [12] Az indítványozó az elsőfokú bíróság ítéletével szembeni fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a kereseti kérelmének helyt adó döntés meghozatalát kérte. A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A konkrét eljárási szabálysértés jogszabályhellyel történő megjelölésének hiányában egyrészt a bíróság az eljárási szabálysértésre való hivatkozást érdemben nem vizsgálhatta, másrészt az indítványozott bizonyítási eljárás lefolytatása is kizárt volt. Az indítványozó az anyagi jogszabályok téves értelmezésére, alkalmazására csak utalt. A másodfokú bíróság szerint a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben, indokolás nélkül történő eltérés nem volt megállapítható.
- [13] 1.2. Az indítványozó – hiánypótlással is kiegészített – alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény II. cikkében, VI. cikk (1) bekezdésében, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében rögzített joga sérelmét, illetve az Alaptörvény 28. cikkének megsértését állította.
- [14] Az indítványozó tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét az alábbiakban látta. Álláspontja szerint a Budapest Környéki Törvényszék nem vette figyelembe az okirati bizonyítékokkal igazolt tényeket, tanúvallomásokat és ügydöntő iratokat nem kért be. Az elsőfokon eljáró bíróság olyan tényeket hagyott figyelmen kívül, amelyek a bizalomvesztés jogalapjának fenn nem álltát igazolták, így például a belső ellenőrzés anomáliáit; az azonnaliság feltételeinek fenn nem álltát; hogy a polgármester szándéka volt az indítványozó hivatalból történő „eltávolítása”; hogy a polgármester a feladatai elvégzésére lehetetlen határidőket határozott meg. A bíróság a tanúvallomásoknak csak az alperes állításait alátámasztó részét vette figyelembe. Az indítványozó állításait nem, míg az alperes bizonyítást nem nyert állításait

bizonyítékként értékelték. Ez az indokolási kötelezettség megsértéséhez vezetett. Az eljáró bíróságok nem tettek eleget a polgármester és a jogi képviselő között 2020. június 9. napján kötött tényvázlat és ügyvédi megbízási szerződés bekérésére irányuló indítványának. Álláspontja szerint az ügyvéd megbízása arra irányult, hogy az indítványozó felmentéséhez jogalapot találjon. Ezáltal ezek az iratok igazolták volna a bizalomvesztés fenn nem álltát. Az indítványozó az eljáró bíróságok *contra legem* jogalkalmazására, a bíróságok iratellenes eljárására hivatkozott.

- [15] Az indítványozó szerint az érdemi jogorvoslathoz való joga is sérült. A Fővárosi Ítéltábla tényállás megállapítása nem alkalmas az előzmények jogi szempontból releváns összefoglalására, számos, az ügy szempontjából jelentős tényt mosott össze és hagyott figyelmen kívül. Emellett az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a Fővárosi Ítéltáblának tudomással kellett rendelkeznie arról, hogy az indítványozó ügyvéd nélkül járt el. A Fővárosi Ítéltábla az iratok alapján, tárgyalás tűzése nélkül döntött.
- [16] Az indítványozó a hiánypótlási felhívás folytán kiegészített alkotmányjogi panaszában az ítélet védíratot bemutató bekezdéseire hivatkozott, és állította, hogy a Budapest Környéki Törvényszék az Alaptörvény II. cikkében rögzített élethez való jogát elvonta. Továbbá az elsőfokú ítélet az indítványozó által tett hatósági bejelentéseket és feljelentéseket értékelő bekezdésében foglaltakkal a bíróság az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében meghatározott jó hírnévhez való jogát korlátozta.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [18] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézhezvételétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozó a Fővárosi Ítéltábla döntését 2024. január 12. napján vette kézhez. Az Alkotmánybíróság – az elsőfokú bíróság megkeresését követően – megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát határidőben terjesztette elő.
- [19] 2.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, és, mint az alapügy felperese, érintettsége is fennáll. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [20] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerint alkotmányjogi panaszt az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelme esetén nyújthat be. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére önmagában hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne

benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.

- [21] 2.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz részben – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése esetén – felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti határozott kérelem kritériumainak.
- [22] Az határozott kérelem feltétele, hogy az indítvány tartalmazzon indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megsértett rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Az indítványozó a főttkári hiánypótlásra való felhívást megelőző panaszában ugyan az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdését megjelölte, de alkotmányjogilag értékelhető indokolást annak megsértésére nem adott elő. Az indítványozó szintén állította az Alaptörvény II. cikkében, illetve VI. cikk (1) bekezdésében meghatározott jogok sérelmét, de állított sérelme és a bírói döntés között releváns alkotmányjogi összefüggést nem adott elő. Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján az érdemi elbírálás akadálya, ha az alkotmányjogi panasz nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett bírói döntéssel {lásd például: 3278/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ezért ezen indítványelemek nem felelnek meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt követelménynek.
- [23] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában utalt az Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikkének megsértésére. Az Alkotmánybíróság ebben a körben megjegyzi, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés f) pontja, valamint az Abtv. 32. §-a alapján csak jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, csak az Abtv. 32. § (2) bekezdésében meghatározott indítványozói kör indítványára. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 27. §-a szerinti eljárásban nincs hatásköre bírói döntés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára {lásd például: 14/2023. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [19]; 3332/2024. (VII. 29.) AB végzés, Indokolás [41]}.
- [24] 3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kétélye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vaglyagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában, az eljárt bíróságok tényállás megállapítását, a bizonyítékok értékelését, az azok alapján levont következtetéseket vitatta. Panasza valójában az eljárt bíróságok döntéseinek felülmérlegelésére irányult. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a

bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3071/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [21]}.

- [26] Az indokolási kötelezettség megsértését állító panaszelemre az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a „tisztességes eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. „Az indokolási kötelezettség mindössze azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre kell kiterjednie és nem minden egyes részletre” {4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]}. Az Alkotmánybíróság azt nem vizsgálhatja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, hanem csupán azt értékelheti, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálta-e és ennek értékeléséről a döntésében számot adott-e {lásd hasonlóan: 3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]; 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.
- [27] A rendelkezésre álló iratok alapján a Budapest Környéki Törvényszék tényállását perben állt felek nyilatkozatai, az indítványozó személyes előadásai, a csatolt okiratok tartalma, illetve tanúvallomások alapján hozta meg. Az elsőfokú bíróság számot adott arról, hogy mely okok alapján tartotta bizonyítottnak a felmentés jogszerűségét, a bizalomvesztés megalapozottságát (Budapest Környéki Törvényszék ítélete, Indokolás [62]-[75]). A Fővárosi Ítéltábla szintén indokát adta annak, hogy az indítványozó fellebbezésében kért, és panaszában is kifogásolt bizonyítási eljárás lefolytatását a

fellebbezést megalapozó jogszabálysértés jogszabályhellyel együttes megjelölésének hiánya miatt nem tette lehetővé (Fővárosi Ítélőtábla, Indokolás [25]-[27]).

- [28] Az indítványozó állította az eljáró bíróságok *contra legem* jogalkalmazását. Az Alkotmánybíróság gyakorlata nem zárja ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]}. Ennek megállapítására azonban csak kivételes esetben, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája esetén, jellemzően akkor merülhet fel, ha a következő (egymást erősítő) feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; 3211/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [41]; 3213/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [30]}. A vizsgált ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény az alkotmányjogi panaszban előadottak alapján nem merült fel, ezek fennálltára az indítványozó sem hivatkozott.
- [29] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek {lásd például: 3071/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [30] Az alkotmányjogi panaszban előadottak alapján tehát nem merül fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés. Így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [31] 4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt, figyelemmel az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjára, 29. §-re, 52. § (1b) bekezdés e) pontjára, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2025. május 13.

Dr. Patyi András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró